

Instantní fotografie po skončení éry polaroidových fotoaparátů.

Michał Fogiel

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ

Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

TEORETICKÁ BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Instantní fotografie po skončení éry polaroidových fotoaparátů.

Michał Fogiel

Opava 2014

Instantní fotografie po skončení éry polaroidových fotoaparátů.

Instant photography after the end of Polaroid cameras.

Michał Fogiel

Obor: Tvůrčí fotografie

Vedoucí bakalářské práce: MgA. Štěpánka Stein

Oponent: BcA. Karel Poneš

Slezská univerzita v Opavě

Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

Institut tvůrčí fotografie

Opava 2014

Abstrakt:

Hlavním cílem mé práce je poskytnout pohled do problematiky moderních instantních fotografií – po 60 letech svojí existence, úpadku a nedávného návratu (díky společnosti Impossible Project a jejich fotoaparátům Fuji Instax) – je instantní fotografie už zase vysoce oceňována a používána i mezi velmi známými fotografy. Ve své práci se zaměřím na instantní fotografie – budu se věnovat analýze a interview s fotografy jako Martin Holland, Michael Kijewski and Bastian Kalous. Zaměřím se na výhody a vlastnosti polaroidových fotografií a na to, že díky své jedinečnosti mohou být považovány i za umělecké dílo. Analyzováním dlouhé a složité historie instatních fotoaparátů bych rád vnesl náhled na moderní instatní fotografii.

Klíčová slova:

moderní instantní fotografií, úpadku, nedávného návratu, instantní fotografií, Polaroid

Description:

The main focus of my thesis is to bring an insight into the modern instant photography - after 60 years of existence, closing down and recent come back due to Impossible Project and Fuji Instax - instant photography is yet again highly valued and used among well knows photographers. In my thesis, I would like to focus on analysing and interviewing photographers such as Martin Holland, Michael Kijewski and Bastian Kalous. I will also focus on advantages and characteristics of polaroid photography and how its uniqueness can be treated as a piece of art.

Key words:

modern instant photography, fall down, come back, instant photography

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Akademický rok: **2013/2014**

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení:	**Michaź FOGIEL**
Osobní číslo:	**F090981**
Studijní program:	**B8204 Filmové, televizní a fotografické umění a nová média**
Studijní obory:	**Tvůrčí fotografie**
	Tvůrčí fotografie
Název tématu:	**T: Instantní fotografie po skončení éry polaroidových fotoaparátů.**
Téma anglicky:	**T: Instant photography after the end of Polaroid cameras.**
Zadávající ústav:	**Institut tvůrčí fotografie**

Zásady pro vypracování:

Hlavním cílem mé práce je poskytnout pohled do problematiky moderních instantních fotografií po 60 letech svojí existence, úpadku a nedávného návratu (díky společnosti Impossible Project a jejich fotoaparátům Fuji Instax) je instantní fotografie už zase vysoce oceňována a používána i mezi velmi známými fotografy. Ve své práci se zaměřím na instantní fotografie budu se věnovat analýze a interview s fotografy jako Martin Holland, Michael Kijewski and Bastian Kalous. Zaměřím se na výhody a vlastnosti polaroidových fotografií a na to, že díky své jedinečnosti mohou být považovány i za umělecké dílo. Analyzováním dlouhé a složité historie instatních fotoaparátů bych rád vnesl náhled na moderní instatní fotografii.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

The Polaroid Years, Instant Photography and Experimentation, New York, 2013
Instant, the story of Polaroid, Christopher Bonanos, New York 2012
Historia Fotografii Światowej,Naomi Rosenblum, Bielsko Biaźa, 2005
The Polaroid Book: Selections from the Polaroid Collections of Photography, Hitchcock, Barbara, Steve Crist, Köln, 2005

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Štěpánka STEIN**
Institut tvůrčí fotografie

Datum zadání bakalářské práce: **13. ledna 2014**
Termín odevzdání bakalářské práce: **27. června 2014**

Prof. PhDr. Vladimír BIRGUS
vedoucí ústavu

V Opavě 8. prosince 2013

Prohlašuji,
že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně a na základě uvedených pramenů a literatury.

Chtěl bych ze srdce poděkovat vedoucímu mé diplomové práce MgA. Štěpánka Stein, oponentovi BcA. Karel Poneš a celému pedagogickému sboru ITF, se kterým jsem se během mého studia setkala. Přál bych si také poděkovat všem lidem, kteří mi poskytli pro tuto práci své názory, myšlenky a svůj čas. Dále bych chtěl poděkovat všem, kteří mi s touto práci pomohli.

Souhlasím,
aby tato práce byla zařazena do Univerzitní knihovny SU v Opavě,
do Uměleckoprůmyslového muzea v Praze a zveřejněna na internetových stránkách www.itf.cz.

Opava, 2014
Michał Fogiel

© 2014 Michał Fogiel, Institut tvůrčí fotografie FPF Slezské univerzity v Opavě

Obsah

Úvod.....1

1. Instantní fotografie napříč historií.....2

1.1 Stručná historie instantní fotografie.....2

1.2 Slavní fotografové v historii instantní fotografie.....12

2. Instantní fotografie dnes. 21

2.1 Ikony moderní fotografie a jejich Polaroidy.....25

2.2. Rozhovory.....32

3. Předpovědi.....50

3.1 iPhonegrafie.....50

3.2 Znovu-objevení instantní fotografie.....55

Závěr.....62

Seznam použité literatury.....66

Úvod

„Základním předpokladem kreativity je nebát se neúspěchu".
Edwin Land

Není potřeba nikomu vysvětlovat to, co je to fotoaparát Polaroid. Po více jak 60 letech, kdy začaly existovat instantní fotografie, "Polaroid" zůstává jednou z nejznámnějších značek na světě. Ve své době to byl opravdový zázrak: Fotoaparát, který sám ze sebe "vyplivne" fotografie jen pár minut po jejich vytvoření. Můžete vidět své fotografie ve stejný čas a právě tam, kdy a kde vznikly a ne až o týden později, kdy si je vyzvednete z drogerie. Během své působnosti na trhu – v oblasti, kterou společnost Polaroid vybudovala od úplných základů a která vyrostla v business vynášející 2 miliardy amerických dolarů ročně - neměl Polaroid, až do svého úplného konce, žádného úspěšného konkurenta. Fotoaparáty této společnosti přinášely okamžitý vizuální požitek již dlouho předtím, než přišly na scénu digitální fotoaparáty, což z nich udělalo ranou fotografickou senzaci.

Tato práce nejdříve do větší hloubky vysvětlí počáteční historii instantních fotografií – to, jak fotoaparáty Polaroid přinesly tak obrovskou senzaci, kdo za tím stál a proč to všechno skončilo. Práce se dále zaměří na různé druhy instantních fotoaparátů a na několik nadšenců, kteří se usilovně snažili znovu-obnovit úspěch instantních fotografii. I když byla výroba instantních fotoaparátů společnosti Polaroid v roce 2008 ukončena, mnoho fotografů je dnes stale opěvuje.

Práce bude dále analyzovat instantní fotografii dnes – jak je odlišná od minulosti a proč digitální fotografie už nestmeluje lidi tak, jak to dělal Polaroid. Práce bude také srovnávat evropské nadšence se zbytkem světa. Další kapitola se bude zaměřovat především na instantní fotografie módy, protože v dnešní době existuje mnoho známých módních fotografů, kteří stale oceňují Polaroid jako velmi významného pomocníka při své práci. Tato kapitola se kromě toho bude take věnovat cestovní/reportážní fotografii.

Poslední kapitola se bude věnovat předpovědi budoucnosti instantních fotografií.

1. Instantní fotografie napříč historií.

1.1. Stručná historie instantní fotografie.

Téměř od počátku historie fotografie, se vynálezci snažili vyvinout fotoaparát, který by byl schopný poskytnout okamžitou fotografii. V roce 1864 byl vyroben jeden z prvních fotoaparátů, který byl schopen vytvořit fotografii bez použití fotografické laboratoře. Tuto fotografii byl tehdy schopen vyrobit fotoaparát společnosti Dubroni, ale trvalo to docela dlouho dobu a bylo k tomu potřeba značného úsilí. Navíc s sebou umělci museli nosit potřebné chemikálie a vybavení.

V prosinci roku 1943 zavolal mladý muž jménem Edwin Land svému kolegovi a řekl: „Mám jedno tajemství, které ti musím říct. Již mnoho let jsem si pohrával s představou a snil jsem o novém fotoaparatu, který by jednoduše něco vyfotil, a z toho samého fotoaparátu by vyjela hotová fotografie. Nyní vím, jak tento fotoaparát vytvořit“.

Land, technický genius, si byl v oblasti vymýšlení nápadů dokonale jistý. Byl to velmi kultivovaný člověk, který miloval lidi, co byli všestraně nadaní – chemiky, kteří byli současně muzikanty nebo fotografy, jež rozuměli fyzice. On sám byl také velmi dobrý fotograf. Jeho společnost, tehdy vyrábějící polarizační brýle (jako první na světě vymyslel syntetický polarizátor a od té doby se stal doslova posedlý získáváním nových patentů), zažila obrovský boom, když Land přišel s ideou instantních fotografií[1].

Fotoaparát, který popsal svému příteli přes telefon, měl být vybaven přostředkem, který by propíchnul či poškodil kompresovaný sáček vývojového činidla. Film by poté postupně vycházel z fotoaparátu, až se z něj vytvořila kvalitní fotografie. Land svému příteli během dalších tří let pravidelně volal, aby prodiskutoval geometrii fotoaparátu, kompozici filmu a papíru, alternativní způsoby aplikace vývojových chemikálií a mnoho dalších detailů[2].

[1] http://en.wikipedia.org/wiki/Edwin_H._Land
[2] Christopher Bonanos, *Instant the story of Polaroid*, Princeton Architectural Press, New York, 2012, s 35

Toho prosince, se jeden z jeho kolegů, Doxie Muller, stal prvním člověkem na světě, který viděl instantní fotografii Polaroid. Byla světle žlutá a ne příliš atraktivní, ale bylo poznat, že je to fotografie.

V nadcházejících měsících přišel jeden z hlavních vynálezů Polaroidu-„the pod" (do češtiny může být přeloženo jako „kapsle"). Na to, jak byl důležitý, tak na první pohled nevypadal jako nic zvláštního – tenký fóliový balíček, stejně široký jako fotografie, obsahující husté chemické činidlo (všemi nazývané jako „sliz"). Když tento vícevrstvý papírový sendvič vycházel z fotoaparátu, procházel mezi dvěma precizně vyroběnými ocelovými válečky, které poškozovaly kapsle a rozstřikovaly tak její obsah z filmu na papír[3].

Když Land provedl první veřejný test, nastavil závěrku na 50 vteřin a čekal, zatímco uvnitř papírového sendviče probíhal mimořádně složitý proces. Negativ, opatlaný slizem, se sám vyvolal během několika vteřin.Tam, kde byly stříbro-halogenidové krystaly vystaveny nejsilnějšímu světlu, zčernaly. Zbývající stříbrný halogenid, který nebyl vystavený světlu, rozprostřel své stříbrné částice po fotografickém papíře. To byl jeden z Landových největších vynálezů – to, co by normálně muselo být vyvoláno v temné komoře, bylo okamžitě vyvoláno přímo ve fotoaparátu. Když uplynulo 50 vtěřin, Land vytáhl snímek z fotoaparátu a slupnul z něho folii. Objevil se perfektní sépiový obrázek jeho samého.

Druhý den ráno přišel skutečný průlom – stejný portrét hrál velkou roli v New York Times, vedle uznávaného úvodníku. Další den ráno se stal "Fotografií týdne" v časopise Life. Redaktoři časopisu pochopili, co Land udělal pro fotografický svět a věnovali mu jednu ze svých velkých stránek.

Je třeba připomenout, že amatérská fotografie byla v roce 1947 téměř totožná jako v roce 1888[4], kdy byl vynalezen první Estmanův film. Ano, fotoaparáty byly lepší a univerzálnější a barva se stala dostupnější. Když ale přišel čas na zpracování snímků, lidé měli pouze dvě možnosti: vytvořit si svoji vlastní temnou komoru, nebo poslat film do laboratoře. Když jste nebydleli ve velkém městě, museli jste pravděpodobně poslat svůj film na vyvolání do společnosti Kodak, stejně jako v roce 1888. Příchod Polaroidu byl jako nahradit posla na koni prvním telefonem. "V historii fotografování neexistuje nic podobného" okomentovala Polaroid redakce Timesů.

[3] Christopher Bonanos, *Instant the story of Polaroid*, Princeton Architectural Press, New York, 2012, s 40
[4] Naomi Rosenblum, *Historia Fotografìi Światowej*, Baturo Grafis Projekt, Bielsko Biała, 2005, s 442

Na druhé straně měl Land s realizací svého vizionářského nápadu mnoho problémů – nemohl sehnat závěrku, jejíž časovač by byl přesný a velice složité bylo i vytvoření filmu, který by byl pro tento fotoaparát vhodný. Jednou věcí bylo vzít pár čtverečních stop acetátu a vložit ho na mikro-tenkou vrstvu emulze v prostředí laboratoře. Ale úplně něco jiného bylo vytvářet to tovární rychlostí v samotném fotoaparátu[5].

Polaroid pak vyzval obra americké fotografie, se kterým podepsal velký kontrakt. Po následujících dvacet let byl negativ každého filmu sestaveného Polaroidem vyroben společností Eastman Kodak. V těchto letech Kodak nepovažoval Polaroid za konkurenci – instantní fotografie byla novým fenomenem. Naučila lidi, aby je fotografování bavilo, což znamenalo, že lidé eventuelně začnou fotit také i na standartní film. Vedení Kodaku proneslo „ Cokoliv je dobré pro fotografii, je dobré i pro Kodak“.[6]

Kritikou Landova systému bylo, že se nejednalo o reálnou fotografii, že šlo o amaterský přístroj a o nic víc. Jeho omezení byla evidentní – malé nahnědlé výtisky, žádné trvalé negativy. Ať už úmyslně nebo ne, Land udělal okamžitě proti těmto myšlenkám velký krok a setkal se s expertem, který v následujících letech změnil to, co Polaroidové fotografie kdy mohly být – tento muž se jmenoval Ansel Adams.

Byl jedním z nejmocnějších hlasů v oblasti fotografie. Společně s Alfredem Stieglitzem, Edwardem Westonem a několika dalšími, Adams zuřivě obhajoval dokumentární čistotu fotografií a kromě toho byl i také neúprosný technik.

Kdykoliv Polaroid představil novou produktovou řadu, vydal se Adams do hor či do pouště, aby to vyzkoušel. Zpět se vrátil s detailní zprávou obsahující řadu fotografií o různých expozicích a závěrkách. Nakonec podal více než 3000 takovýchto zpráv. Adams testoval meze každého filmu: jeho flexibilitu v různém světle, jeho odstínovou kvalitu, jeho barvy a rozsah kontrastu[7].

První filmy (Typ 40) byly ve skutečnosti docela špatné kvality. Cokoliv červeného se zobrazovala téměř jako černé a žlutá barva přecházela do tmavé. Po mnoha hodinách strávených v laboratoři vznikl nový film – Typ 41. Měl bohatou škálu černé a kvalitní kontrast. Vypadal velmi dobře.

---

[5] Barbara Hitchcock, *From Polaroid to Impossible: Masterpieces of Instant Photography*, Hatje Cantz, 2011, s. 30

[6] Christopher Bonanos, *Instant the story of Polaroid*, Princeton Architectural Press, New York, 2012, s 40

7 Ansel Adams, *An Autobiography*, Ansel Adams, New York, 1996, s. 73

Ale poté, po několika měsících, se dlouho nic nedělo. První průlom přišel v 50. letech, kdy byl představen pravý černobílý Polaroid (Typ 55, který produkoval jak negativ, tak i film). Poté přišel barevný film představený v roce 1963[8].

Od počátku instantní fotografie bylo vyrobeno více než sto různých typů fotoaparátů. Nejjednodušší způsob, jak je klasifikovat bylo podle filmů, které používaly. Za prvé, před rokem 1963 používal Polaroid svitkový film, který obsahoval dvě roličky (vývojovou/ pozitiv a negativ). Později se objevil „balený film", který vyžadoval aby fotograf vytáhnul film z fotoaparátu, nechal ho vyvolal, a poté odloupnul pozitiv od negativu. [9]

Ale skutečný úspěch přišel v roce 1972 se systémem nazvaným SX-70. Na rozdíl od předchozího Polaroidu se jednalo o jednookou zrcadlovku (SLR), model s hledáčkem, který ukázal přesně to, co dostanete. Skládá se z 1palce tlustého koženého hranatého pouzdra, které bylo téměř možné strčit do kapsy. Na rozdíl od předchozích Polaroidů, byla baterie vložená přímo do prostoru, kde byl umístěný film. Dokonce i blesk – Polaroidem nazývaný „flashbar", který obsahoval deset zabalených žárovek naskládaných vedle sebe - byl vyvinut přímo pro SX-70. Co je nejdůležitější, SX-70 chtěl po fotografech pouze zaostřit, zmáčknout spoušť a vyjmout snímek, který vyšel z fotoaparátu – a poté sledovat, jak se snímek tvoří na denním světle.

8 Hitchcock, Barbara, Steve Crist, *The Polaroid Book: Selections from the Polaroid Collections of Photography*. Köln: Taschen, 2005, s. 77
9 http://en.wikipedia.org/wiki/Instant_camera [30.04.14]

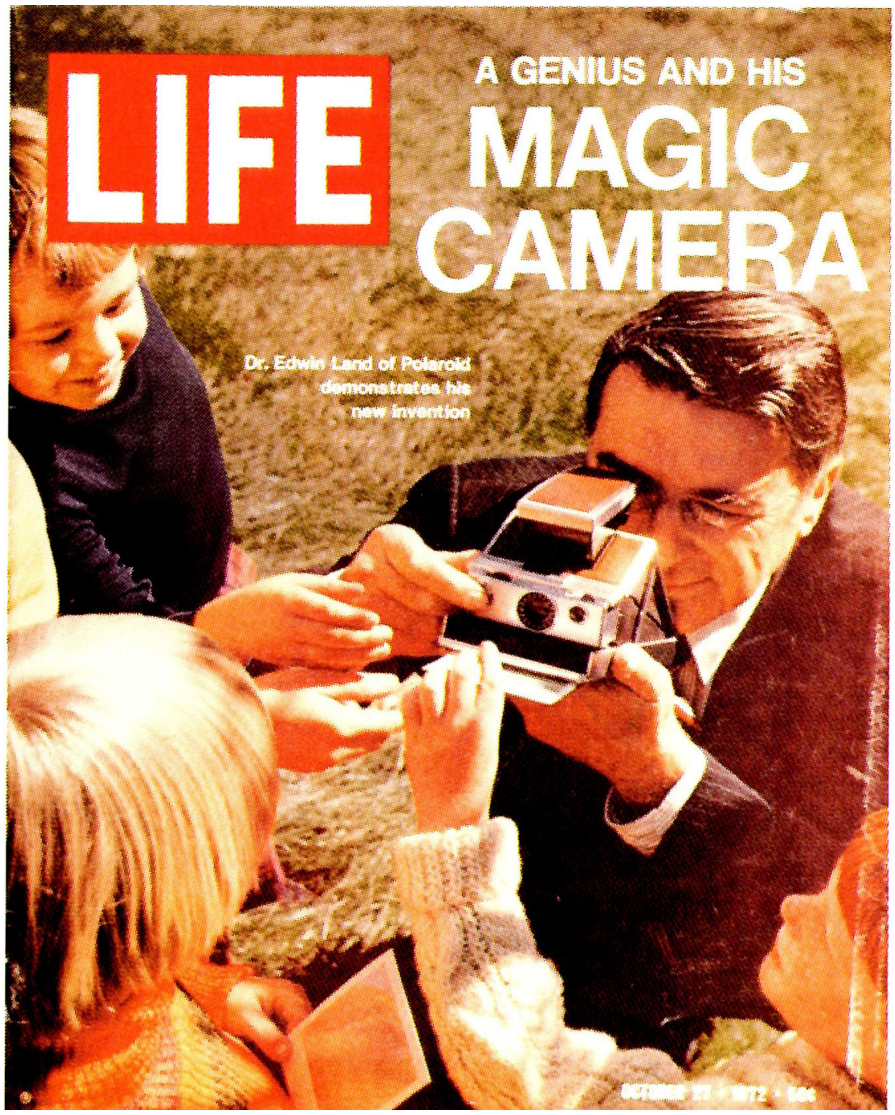

(Hitchcock, Barbara, and Steve Crist. The Polaroid Book: Selections from the Polaroid Collections of Photography. Köln: Taschen, 2005. Print.)

Byl to první fotoaparát, který realizoval to, co podle Edwina Landa bylo po celou dobu jeho snem: „absolutní jednorázová fotografie“.

Polaroid na trhu dominoval, jeho snadný fotografický proces se stal velkým hitem mezi začínajícími i profesionálními zákazníky. Společnosti jako Konica či Minolta se stále snažily okopírovat úspěšné výrobky Polaroidu. Některé jejich fotoaparáty měly kompatibilní filmy s Polaroidem, ostatní vyvinuli své vlastní vynálezy.V tomto oblíbeném oboru se snažila uspět řada dalších společností, ale žádná z nich tolik netriumfovala.

(Zdroj: http://moominsean.blogspot.tw/2010/12/konica-instant-press.html)

Kodak všechno změnil v roce 1972, když vydal integrovaný film a systém SX 7O. Společnost Kodak si myslela, že to je to, jak bude vypadat budoucnost, začala vlastní výzkum a v roce 1976 představila své vlastní instantní produkty. Během této doby Kodak představil své nejvýznamnější fotoaparáty – série EK a Kodamatic.

Toto byl začátek obrovského střetu a firma s vedoucím postavením na trhu čelila tváří v tvář velkému konkurentovi v oblasti instantních fotografií.

(Zdroj: http://www.retroist.com/2011/10/12/kodak-ek6-instant-film-camera-halloween-ad/)

Edwin Land v dubnu stejného roku zažaloval Estmana Kodaka za porušení jeho deseti patentů[10]. Po devíti letech a dvou soudních procesech musely být všechny fotoaparáty a filmy společnosti Kodak staženy z trhu a Kodak přestal vyrábět produkty, které by konkurovaly instantním fotografiím od Polaroidu[11]. V roce 1985 totiž shledal okresní soud spojených států v Massachusetts společnost Kodak vinnou za porušení 7 patentů a donutil ji odejít z trhu instantních fotografií.

V roce 1991 tak zaplatila společnost Eastman Kodak Company společnosti Polaroid Corporation 925 milionů amerických dolarů za způsobené škody. [12] To bylo největší vyrovnání, jaké kdy bylo zaplaceno až do roku 2012, kdy získala společnost Apple 1049 miliard amerických dolarů od společnosti Samsung za protiprávní

10 http://en.wikipedia.org/wiki/Instant_film
11 http://library.ryerson.ca/asc/2013/08/kodak-versus-polaroid-the-battle-for-instant-photography-2/
12 New York Times July 16 1991 (zdroj: http://www.nytimes.com/1991/07/16/business/kodak-settles-with-polaroid.html)

jednání[13]. Společnosti Kodak se podařilo zotavit se ze soudního vyrovnání, ale její příjem na digitálním trhu již nebyl příliš vysoký a v roce 2012 vyhlásila bankrot.

V roce 1970 si také společnost Fuji uvědomila potenciál instantních fotografií, nechtěla zaostávat na trhu a začala vyvíjet vlastní instantní fotoaparáty. Nebyli spokojeni s produkty společností Polaroid a Estman Kodak – dávali přednost realističtějšímu (méně červené a oranžové) a obdelníkovému výtisku[14]. V roce 1981 představila vlastní řadu instantních výrobků pod názvem Fotorama (フォトラマ). Kromě tvaru fotoaparátu, vestavěného elektronického blesku a velikosti fotografií nabízeli i možnost dotisku fotografií. Oblíbené se staly zejména fotoaparáty Fotorama F10 a F50.

(Zdroj: http://www.contemporarystandard.com/2011/03/fuji-fotorama/)

Polaroid proti japonskému konkurentovy učinil právní opatření a zažaloval ho za porušení patentu na instantní fotografie v Japonsku, ale na rozdíl od případu s Kodakem našly obě společnosti společnou cestu. Polaroid nakonec dovolil, aby fotoaparáty společnosti Fuji zůstaly na trhu a na oplátku získal informace o tom, jak společnost Fuji vyrábí speciální magnetická média[15].

13 Forbes Magazine 05/09/2012 (Zdroj: http://www.forbes.com/sites/billfrezza/2012/09/05/polaroid-kodak-apple-no-one-escapes-the-winds-of-creative-destruction)
14 Google Archive: Instant Camera Debuts, Associated Press via Reading Eagle - Oct 12, 1981 page 25
15 http://www.apnewsarchive.com/1986/Polaroid-Fuji-Reach-Patent-Agreement/id-a338d0309d61485a94033ccb82f62c5a

Od té doby začalo Fuji vyvíjet své vlastní instantní produky, což vedlo k představení fotoaparátu Fotorama Instant ACE v polovině 90. let a poté nejvýznamnějšího fotoaparátu Instax na konci 90. let.

Kromě Landovy skvělé vynalézavosti spočíval velký úspěch společnosti také ve skvělých marketingových kampaních. Mnoho celebrit, které jinak vždy odmítaly hraní v reklamách, neodmítlo nikdy hrát v reklamě na Polaroid. Polaroid propagoval například Jack Paar, americký televizní komik a hostilet „The Tonight Show", který dělal interview i s J.F. Kennedym v roce 1959, také herec Sir Lawrence Olivier (velmi známý díky rolím ve filmu „A Bridge Too Far", „Rebecca" od Alfreda Hitchcocka, nebo „Spartacus" od Stanleyho Kubricka), The Muppets a mnoho dalších[16].

Edwin H. Land svoji představu o instantních fotografických produktech nepřestal nikdy rozvíjet a v roce 1977 představil Polavision, instantní filmovou kameru. Tento nový výrobek (obsahující kameru, film a zároveň i filmový přehrávač) umožnil lidem vidět snímek, který natočili, ihned poté, co byl záznam pořízen (po natočení filmu byl záznam vyndán z kamery a poté vložen do prohlížeče,který ho vyvolal, a poté po vyvolání mohl být viděn). Nový produkt měl i pár nevýhod jako např. nízká rychlost přehrávání, ale vynálezce bohužel neměl čas svůj vynález vyhodnotit, protože dříve byla veřejnosti představena VHS. To je důvod proč měl Polavision pouze krátkou historii[17].

Polaroid byl vždy oddaný výzkumu nových vynálezů. To bylo vedeno dvěma lidmi: Georgem Wheelwrightem – dokonalým obchodníkem, který kolem produktů geniálního vědce vytvořil obrovský business a samotným Edwinem Landem. Edwin H. Land (kromě instantních fotoaparátů vymyslel také neoslňující sluneční brýle nebo také brýle, které používali za druhé světové války piloti, aby mohli zaměřit potopené ponorky) se stal v 60. letech leaderem americké ekonomiky[18]. Přestože většina vynálezců a vědců společnost Polaroid uctívala, Polaroid byl od roku 1988 v dluzích. Jakmile se Kodak, Fuji a další pokoušeli zachránit sami sebe vývojem filmů, Polaroid nemohl, protože na to postrádal potřebnou infrastrukturu a upřednostňoval instantní fotografie.

16 Hitchcock, Barbara, Steve Crist, The Polaroid Book: Selections from the Polaroid Collections of Photography. Köln: Taschen, 2005, s. 85
17 http://en.wikipedia.org/wiki/Instant_camera
18 Mark Olshaker, The Instant Image: Edwin Land and the Polaroid experience, Stein and Day, 1978, s. 193

Právě kolem roku 2000 přišla přílivová změna kdy byl trh ovládnut digitálními fotoaparáty. Najednou se fotografický film stal specialitou, kterou už kupovali pouze umělci. Polaroid, již dlouhodobě bojující s dluhy a dalšími problémy, utrpěl velkou ránu. Mezi lety 2001 a 2009 vyhlásila společnost dvakrát bankrot a třikrát byla prodána. Výroba filmů společnosti Polaroid byla ukončena v roce 2008.

1.2. Slavní fotografové v historii instantní fotografie

Polaroid byl mnoha známými fotografy používán, aby mohli zachytit ať už krásu či poezii každodenního života. Instantní fotografie byla používána na focení reklam, módy, krajiny, jako testovací fotografie pro kontrolu světla a dokonce i jako reportážní fotografie.

Nejznámější Polaroid, který zachytil historickou událost, byl pořízen 22.listopadu 1963. Marry Ann Moorman, amatérská fotografka, si právě v centru města Dallas koupila nový balíček instantních filmů pro její fotoaparát Polaroid Highlander 80A a šla se podívat na prezidentskou kolonu, která projížděla skrz Dealey Plaza. Jejím cílem bylo podívat se na tehdejší první dámu Jacqueline Kennedyovou – a pořídit si fotografií prezidenta pro jejího 11 letého syna. Místo toho, její Polaroid zachytil zlomek vteřiny, který navždy změnil celé spojené státy – moment, kdy hlavu Johna F. Kennedyho zasáhla smrtící kulka.

Tato fotografie jako jediná, která dokumentuje tento významný moment, byla hodnotným přínosem všem historikům a vyšetřovatelům, kteří se snažili vyřešit tuto záhadu. Vteřiny poté, co záznam pořídila, uprostřed chaosu, který vypukl kolem ní poté, co byly vypáleny výstřely, k ní přistoupil reportér . „Zeptal se mě, zda by si mohl udělat kopii, a další věc, kterou jsem věděla byla, že obrázek je pryč“, řekla[19].

Za méně než dvě hodiny se objevil obrázek Moormanové v národní televizi.

19 http://www.timesdispatch.com/jfk/people/mary-ann-moorman-the-woman-with-the-famous-polaroid/article_3d3c2c26-8872-51f6-b7ac-b59e1e838a63.html / 2014-04-29

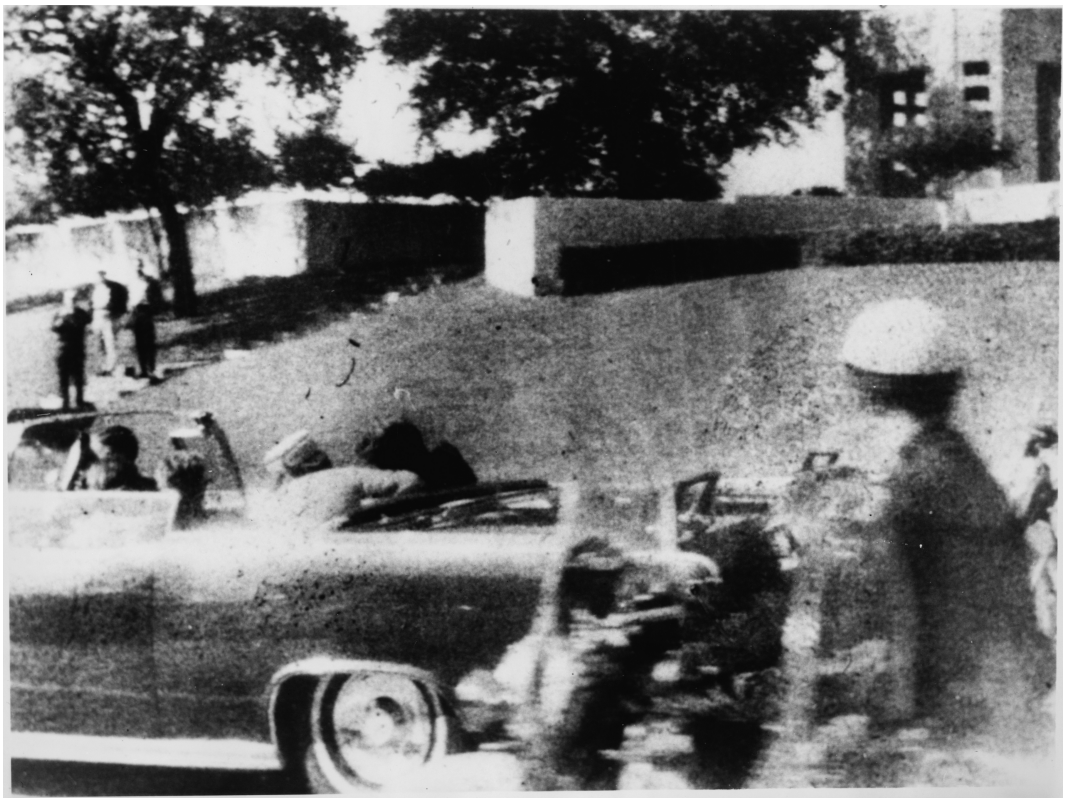

(Zdroj: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/14/Moorman.jpg 2014.04.29)

Jak již bylo zmíněno ve stručné historii instantní fotografie, E.H. Land začal spolupracovat s umělci jako byl Ansel Adams ještě v rané fázi vývoje filmů Polaroid, protože věděl, že jejich poptávka bude rozhodující na trhu jeho nového produktu.

Adams se proslavil pro své černobílé fotografie krajiny, obzvláště poté, co se zamiloval do nového typu filmu č. 55. Jeho krajiny a portréty získaly bohatší tóny a přirozenou abstraktní strukturu. Říkal, že fotografie *„ Kapitán, Východ slunce, Yosemity, Národní Park, California, 1968“* (focená na polaroidový film) se stala jednou z jeho nejoblíběnějších[20].

[20] New York Magazine, Sep 23, 2012

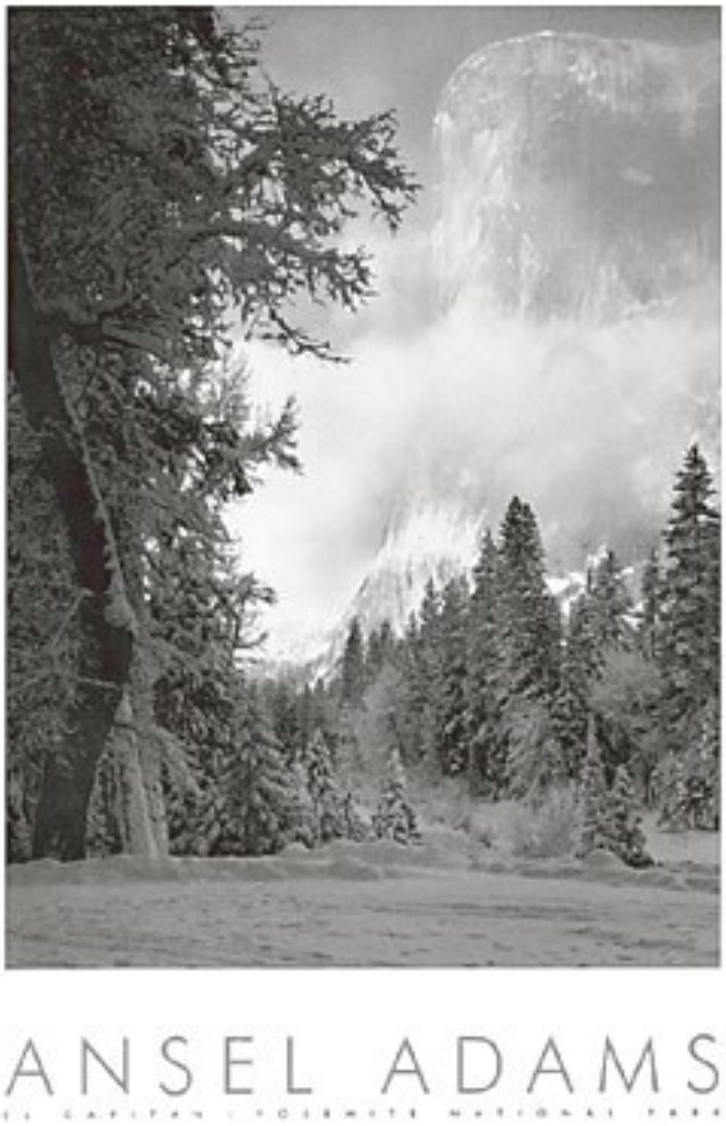

(Zdroj: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/14/Moorman.jpg 2014.04.29)

Polaroid, jako součást svého poslání, přišel v 60. letech s Program na podporu umělců. Program byl výhodný pro obě strany. Umělci získali publicitu prostřednictvím uměleckých sbírek, společnost Polaroid získala zpětnou vazbu a zároveň mohla prodávat své fotoaparáty nejen amatérům, ale i profesionálům a vysoko profilovaným umělcům.

Na přelomu 60. a 70. let proběhl zásadní posun, poprvé v historii se dostalo fotografii stejné umělecké hodnoty jako obrazům a sochám, a staly se důležitým koncepčním hnutím v umění[21].

S Landem spolupracoval také Walker Evans. Jeho poslední fotografický projekt byl pořízen pouze fotoaparátem Polaroid SX70. Proměnou nedokonalosti fotoaparátu Polaroid v poetickou výhodu zrenovoval své celoživotní téma jímž byly silniční značky a vlastivědné krajiny[22]. Vybral přibližně 2,500 instantních fotografií, které zveřejnil ve své knize. Fotoaparát Time Zero, který na to použil, mu přišel pohodlnější a více osvobuzující než fotoaparáty, které používal dříve[23]. Znamanel pro něj tolik, co nůžky a nastříhaný papír pro stárnoucího Matisseho.

„Po letech práce, odříkání a experimentování, letech rozvoje úsudku a vizí, mohl tento nástroj využít svůj plný potenciál. Použitím SX-70 a necháváním stranou složité fotografické techniky, odhalil Evans fotografii k jejím samotným základům, což je „vidět a vybrat si“.[24]

“Nikdo by se neměl dotýkat Polaroidu dokud mu není přes šedesát” [25] řekl.

Walkes Evans

Také Kertesz, na konci své kariéry, objevil Polaroid. Po jedné osobní tragédii mu jeho přítel daroval Polaroid SX 70, a to byl pravděpodobně ten nejlepší dárekt, který dostal v tu nejvhodnější dobu. Fotoaparát, který mu pomohl zotavit se z depresí po

21 Barbara Hitchcock, Innovation Imagination: 50 Years of Polaroid Photography, Harry N. Abrams, 1999, s. 36
22 Walker Evans, Decade by Decade, Hatje Cantz, 2010, s.54
23 Jerry L. Thompson, The Last Years of Walker Evans, Thames & Hudson, 1997, s 47
24 Walker Evans, „Polaroids”, Scalo Publishers, October 15, 2001, s. 10
25 The Telegraph (Zdroj: http://www.telegraph.co.uk/culture/photography/6243393/Ten-artists-in-praise-of-the-Polaroid.html)

ztrátě své ženy, vyvolal novou vlnu práce, díky které se transformoval ze zlomeného muže v mladého umělce". [26]

Kaertesz vycházel ze svého bytu jen zřídka a většinu fotografií pořídil ze svého okna nebo parapetu. Zátiší panoramat města v pozadí rozsvítilo znovu v tomto geniálním fotografovi světlo.

Jednou z obrovských výhod polaroidových fotografií byla, a stale je, její možnost s nimi manipulovat. Fotografie mohly být lehce vymalovávány, škrábány či zabarvovány.

Také emulze na výtiscích SX zůstávala během vývoje poddajná. Reuter kombinoval ve svých obrazech malbu a fotografii; experimentoval se svými fotografie dokonce I tak že je upekl v toastovači a odděloval jejich vrstvy.

Lucas Samaris ve svých polaroidových autografických snímcích použil své tělo jako umělecký prvek a vyhotovil kolem čtyř set auto portrétu. Hotové snímky upravil použitím barevných vzorů a inkoustu.

26 Andre Kertesz, „The Polaroids",W. W. Norton & Company, October 30, 2007, s. 20

(Zdroj : http://www.socialphy.com/)

Byla to doba, kdy ve fotografii začaly převažovat alternativní metody. Robert Frank se proslavil škrábáním a přepisováním fotografií a tím se pokoušel zachytit to, co cítil, spíše než to, co viděl. Andy Warhol a Andrey Tarkovsky to také používali, někdy k zachycení celebrit ve své prázdnotě, drzosti, či kýčovité pomíjivosti, jindy zase k vyjádření intimity a melencholické kráci věcí[27]. Během této doby rozbil Polaroid veškeré limity a sám o sobě se stal novou disciplínou.

27 The Guardian, (Zdroj: http://www.theguardian.com/artanddesign/gallery/2008/oct/06/art.photography.andy.warhol

Také později posloužil Polaroid mladší generaci umělců inspirovaných pop artem k zachycení snímků v televizi či časopisech. Během této doby byly Polaroidy běžně používany lidmi k pořízení domácích aktů či k dokumentaci sexuálního aktu, aniž by se museli cítit v rozpacích,během toho, kdy by si nechávali fotografie vyvolávat v laboratoři. Butler dokázal tento fenomén tím, že udělal fotografie obrázků z pánských časopisů v kombinaci s přiloženou rukou,což vypadalo tak, jako by svlékal modelky. Nazval to jako „Sex 70. let“.

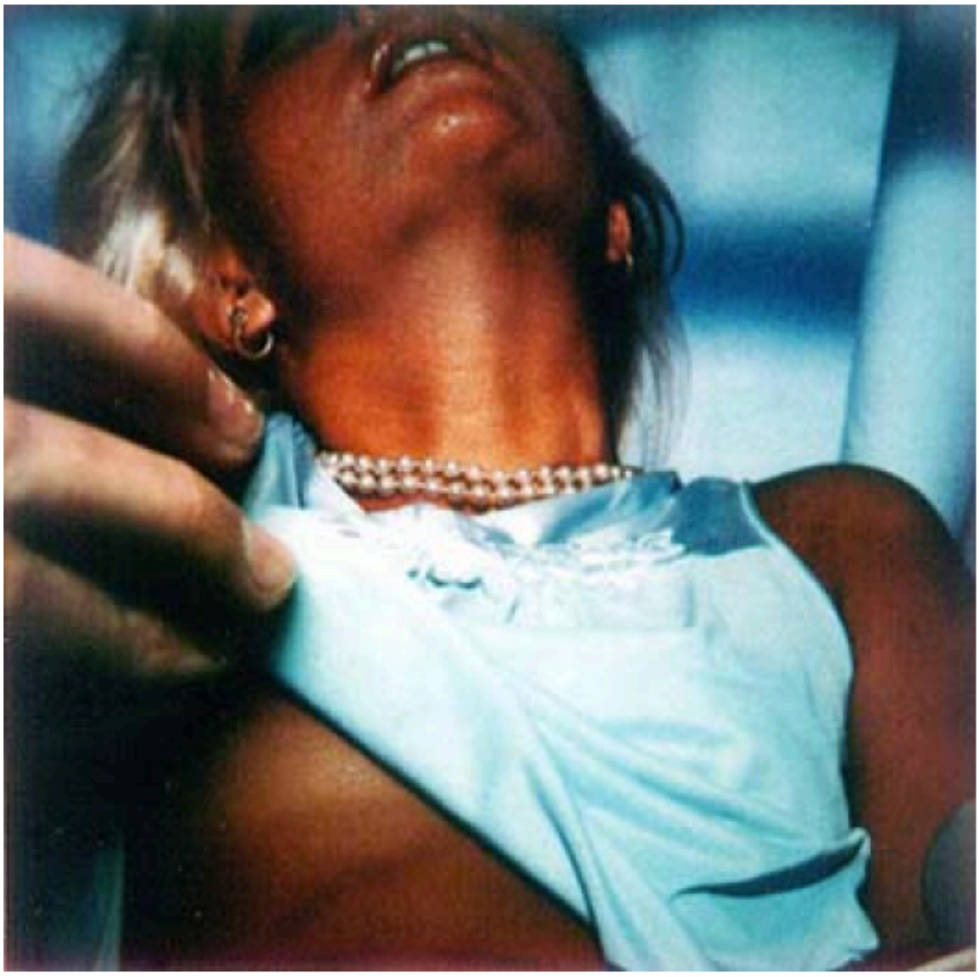

(Zdroj: http://jackbutlersart.com/gallery/sex70s/series2/)

Díky instantním fotografiím byly také objeveny samotné koláže. Hockney a Chuck Close byly nejznámějšími umělci, kteří byli spojováni s tímto druhem vyjádření.

Méně známá, ale ve skutečnosti první, kdo začal vytvářet koláže, byla Joyce Neimanasová, která vytvořila scény a portréty za použití SX 70. Říkala, že by svoji práci nebyla schopna vytvořit, kdyby nebylo instantního fotoaparátu, protože každý výtisk vymezuje ten následující[28].

Jak bylo popsáno v této kapitole, v historii existovalo mnoho slavných, ale i méně-známých umělců a fotografů, kteří ocenili instantní fotografie. Poskytly jim nejen soukromí, které jim jakékoliv jiné médium v tehdejší době nemohlo dát, ale také neomezené možnosti jejich využití.

28 Mary-Kay Lombino, The Polaroid Years: Instant Photography and Experimentation, Prestel, 2013, s. 76

2. Instantní fotografie dnes.

Tato kapitola se zaměří na instantní fotografie dnes - její přístup, hlavní hráči a jak se liší od polaroidových fotografií v minulosti. Dále představím rozhovory se čtyřmi velmi známými fotografy zabývajícími se instantní fotografií, abychom mohli porozumět jejich vášni pro instantní fotoaparáty v digitální době a zanalyzovat možnosti začlenění instantní fotografie do jejich pracovního procesu.

Vzhledem k dané technologické realitě, není těžké poznat, proč Polaroid přestal vyrábět instantní fotoaparáty a dokonce i filmy, což zastavilo výrobu společnosti v roce 2008. Přesto, pro každého, kdo vlastnil jeden z více než 200 milionů instantních fotoaparátů Polaroid to byla smrtelná rána, která přeměnila jejich starý, ale stále užitečný, fotoaparát v retro předmět.

Tak či tak, tyto fotoaparáty znovu obživly díky Impossible Project. Jméno společnosti bylo odvozeno od hesla E.H. Landa – „ Nerealizujte projekt, pokud není obzvláště důležitý a téměř neuskutečnitelný“. 29

Po zakoupení nějakého starého zařízení a staré továrny Polaroidu v Nizozemsku, dokázala společnost to, co Polaroid nemohl v digitálním světě: vytvořit úspěšnou společnost v oboru instantní fotografie.

Začali vyvíjet a vyrábět zcela nové instantní filmové materiály pro tradiční fotoaparáty Polaroid. V roce 2010 společnost Impossible zachránila analogovou instantní fotografi od zániku, když představila různé, zcela nové a unikátní instantní filmy. Tak společnost Impossible zabránila tomu, aby zastaralo více jako 300 000 000 perfekně funkčních fotoaparátů Polaroid, změnila svět fotografií a zachovala různorodost, hmatatelnost a analogovou kreativitu naživu.

Jejich filmy nejsou tak úplně stejné jako ty staré a stále existuje mnoho Polaroidových kamer, se kterými filmy vyráběné společností Impossible nejsou kompatibilní (jako například slavný typ 55 pro vysokoformátové fotoaparáty), nicméně

29The Guardian Monday 5 April (2010 15.52 BST) Zdroj: http://www.theguardian.com/artanddesign/2010/apr/05/polaroid-impossible-project-instant-photography

to znamenalo úžasné znovuzrození druhu fotografie, který byl v digitální éře předurčen k zániku.

V návaznosti na jeho rozrůstající se království –zprovoznil Kaps také Polanoid.net, největší webovou komunitu kolem Polaroidu a také galerii Polanoir.com ve Vídni – Kaps doufá, že v roce 2015 příjde na trh nový instantní fotoaparát, na kterém pracuje partner společnosti. „Bude to spíše vysoce kvalitní nežli masový produkt, s dobrým objektivem a manuálním ostřením“[30], říká.

Navzdory dominanci digitálních fotoaparátů, vidí Kaps jasnou budoucnost ve staromódní fotografii. „Více a více lidí objevuje fascinaci v Polaroidech“, říká. „Hledají analogové dobrodružství. Pouhé otevření filmového balíčku – jen ta vůně sama o sobě má v sobě něco smyslného. A fotografie mají určitou hodnotu, na rozdíl od digitálních obrázků, kde můžete udělat 10 000 fotografií stejné události.“

Ale Impossible Project není jediná společnost, která stále věří v instantní fotografii. Také japonská značka Fuji pracovala už od 90. let na instantních fotoaparátech a prozatím vyvinula dva důležité filmové fotoaparáty – Instax wide a mini[31]. Filmy a fotoaparáty jsou založené na vylepšeních, která provedl Kodak pro instantní filmy SX-70 společnosti Polaroid, instantních filmových fotoaparátech prodávaných v 70. a 80. letech. Zejména na schopnosti odhalit film skrz zadní stranu fotografie v obráceném pořadí barvení vrstev tak, že vývoj modrých barev je vidět jako první. Díky těmto změnám fotografie nepotřebuje být vytvořena pomocí reflesního zrcátka, které by obrátilo snímek (na čem jsou všechny Polaroidové integrované instantní filmy založeny); a barevná rovnováha a tónový odstín jsou tak lepší než u integrovaných instantních filmů Polaroid.

Je důležité podotknout, že současní nadšenci pro instantní fotografii se obvykle rozlišují na příznivce Fuji Instax a příznivce Impossible Project, protože jejich finální fotografie jsou zcela rozlišné.

30 Time Magazine 21/07/2009 (Zdroj: http://content.time.com/time/business/article/0,8599,1910536,00.html
31 http://tealandtea.blogspot.tw/2012/01/new-fujifilm-instax-camera-for-sale.html

(Zdroj: http://tealandtea.blogspot.tw)

Mnoho umělců, kteří se zaměřují především na výtvarné umění, preferují Impossible Project, protože jejich filmy jsou méně dokonalé, a podle nich vypadají „více romanticky“. Filmy Instaxu, na druhé straně, jsou používány především teenagery.

Tak či tak, množství lidí, kteří se rozhodnou koupit si a používat instantní filmy, roste každým rokem. Co víc, nadšenci do instantních fotografií jsou ochotni utratit mnoho peněz, organizovat protesty a znovu-obnovit projekty zachraňující používání filmů jen proto, aby se staré filmy začaly znovu používat.

Jeden z příkladů, o kterém se hodně mluví, nastal nedávno, kdy se Fuji rozhodlo přestat vyrábět filmy pro Polaroid typu 55 – série fotoaparátů na velkoformátové filmy- tedy filmy, které také nejsou vyráběny společností Impossible Project. Mnoho fotografů si po celém světě veřejně stěžovalo a tisíce lidí podepsaly petice, aby tento film zachránily – s žádným výsledkem. „Polaroidové fotoaparáty a filmy se stávaly mezi našimi zákazníky více a více populární, a byli jsme zklamáni, když jsme zjistili, že Fuji přestalo vyrábět právě tento film“, řekl John Buckle, ředitel knihkupectví v galerii fotografů v Londýně. „ Lidé mají rádi vzhled a atmosféru polaroidových fotografií. Mají retro vzhled se senzačními barvami v porovnání s často nevýrazným vzhledem

digitálních fotografií. [Instantní fotografie jsou] také společenské, dovolují sdílení reálných fotografií, oproti pouhému malému obrázku na obrazovce.“

Velký průlom přišel v dubnu 2014, kdy fotograf Bob Crowley vymyslel projekt s názvem „Nový film č. 55“. Jeho prvotní motivace nebyla ničím úchvatným, poznamenal, že „The Impossible Project řekl, že nebudou fungovat na 4x5 a tak (..) jsem řekl, na Twitteru, že se na to podívám.32 “

Využitím moderního modelu sponzoringu pro umění na platformě „crowfunding“(jejím posláním je přinášet k životu kreativní projekty), začal shánět peníze online.Jak to popsal na Kickstarteru, kde se sbírka konala – „na podporu nového filmu 55, který ještě přepíše historii. Ale budete také vytvářet budoucnost Post-Digitálních profesionálních analogových fotografií bez potřeby vývojové komory. My – skupina umělců (ze všech kontinentů) – se budeme věnovat novému způsobu jeho výroby.“ Příspělo více než 2 475 lidí a finální částka, potřebná k nastartování projektu ve výši 415 000 amerických dolarů byla lehce získána.

Z toho je docela jednoduché poznat, že současná komunita kolem instantních fotografií je velmi aktivní. Kromě toho, že mají již zmíněnou webovou stránku Polanoid.net, kde ukazují své instantní fotografie online, vystavují fotografové své fotografie po celém světě a jsou představováni v mnoha časopisech. Organizují také různé workshopy, semináře, soutěže a další zajímavé události.

„ Roky Polaroidu: Instantní fotografie a experimenty“ byla zatím jednou z největších moderních výstav instantních fotografií, která byla otevřena v roce 2013 v New York City. Zahrnovala období od roku 1972, kdy byl představen SX 70, až do dnes a představila více než 39 umělců a sběratelů.

Výstava se zaměřila na umělce, kteří se na Polaroid specializují a na ty, kteří s ním zacházejí jako s novým médiem. Od Ansela Adamse, Walker Evanse a Andre Kertesze, k Davidu Hockenym, Billu Brandtovi po Andy Warhola[33].
Ale nová vlna nadšenců tohoto stylu nám přinesla umělce obdivované po celém světě obzvláště pro jejich instantní fotografie – umělci jako Ian Rankin, Mike Brodie, Dash Snow, Mikael Kennedy, Bastian Kalous, Cristina Altieri – s některými z nichž bude v této kapitole zveřejněn rozhovor.

32 kickstarter.com https://www.kickstarter.com/projects/bobcrowley/new55-film [21/05/2014]
33 Mary-Kay Lombino, The Polaroid Years: Instant Photography and Experimentation, Prestel, 2013, s. 15

2.1 Ikony moderní fotografie a jejich Polaroidy

Světově prvně vydávané nedělní noviny (poprvé vydány v roce 1791), britský The Observer, jako první v roce 2007 vyjádřil úctu zavírající se Landsově společnosti. Aby uctili jejich konec, dali na jeden den jednomu z dnešních nejlepších fotografů do ruky fotoaparát společnosti Polaroid.
Rankin, britský nejznámější fotografa portrétů a módy, byl pověřen k vytvoření fotografií premiéra Gordona Browna a výsledky byly překvapující.

Nejdříve byl znechucen svým starým fotoaparátem od Polaroidu, řekl: „Polaroidy jsou tak pomalé (…) a ten fotoaparát mě tak otravoval (…). Stále jsem mačkal to velké tlačítko a ono to pořád nefotilo a on se stále smál.“ 34 Nakonec představil velmi spontánní, příjemný a intimní materiál.

(Zdroj: The Observer)

34 The Observer / Saturday 5 September 2009/
http://www.theguardian.com/artanddesign/2009/sep/06/polaroid-project-sean-ohagan

Rankin se přiznal, že fotil také digitálně a výsledky byly také skvělé, ale problém s Polaroidem pravděpodobně pomohl prolomit ledy s Gordonem Brownem. Říká, že nejdůležitější věc je „vztah mezi subjektem a fotografem 35 “.

„ S Polaroidem máte celou paletu barev (…). Z digitálu by to nikdy nevypadalo tak, jak to vypadalo“. Popsal Tom Hunter sérii fotografií pro Observer.

Hunter fotografoval svatbu svých přátel na Sicílii, chtěl zachytit atmosféru prázdnin a podařilo se mu to. Mnohem zajímavější však bylo jeho nadšení pro instantní fotografie. Řekl, že ho digitální fotoaparát otravuje, protože je více o „čarových kódech a matematice“ než o duši. Fotografie je o kouzle a „s Polaroidem to zabere pouze 15-20 sekund než se kouzlo odehraje a každý obrázek se stává uměleckým pokladem[36] “.

(Zdroj: The Guardian / fotografie Toma Huntera, prvního fotografa, který měl „one-man“ show v Národní galerii v Londýně)

35 The Observer, Saturday 5 September 2009 Zdroj: http://www.theguardian.com/artanddesign/2009/sep/06/polaroid-project-sean-ohagan
36 The Observer, Saturday 5 September 2009 Zdroj: http://www.theguardian.com/artanddesign/2009/sep/06/polaroid-project-sean-ohagan

Anglický fotograf a filmař Sam Taylor-Wood, velmi známý pro video portrét spícího fotbalisty Davida Beckhama, připravil pro noviny triptické fotografie sebe sama. Po dni stráveném s instantním fotoaparátem přiznal, že Polaroid je stejně instantní jako digitál, ale na Polaroidu vychvaloval jeho jedinečnou kvalitu a nepřekonatelné kouzlo.

(Zdroj: The Observer)

Moderní mladí umělci přijali Polaroid jako nejvhodnější způsob zachycení kruté pravdy či momentů za hranicí slušnosti.

Jamie Livingstone, který zachytil Polaroidem svůj každodenní život mezi březnem 1979 a svou smrtí v říjnu 1997. Jeho osobní práce zachycuje čistou bezprostřednost, která by v dnešní době digitálním fotoaparátem nemohla být zachycena.

Podobnou cestou se vydal Dash Snow (1981-2009), který Polaroidem zachycoval momenty dějící se kolem něj již od svých 16 let. Téměř o desetiletí později, se tyto fotografie staly pro New Yorkského umělce vstupem do uměleckého světa.

(Zdroj:www.americansuburbx.com)

Na jedné z jeho nejznámějších polaroidových fotografií benzinové stanice Shell, bylo zhasnuto písmeno S, aby zůstalo pouze červeně svítící slovo „hell“ uprostřed noci. To perfektně vystihuje jeho práci, s fotografiemi zraněných obličejů po pouliční rvačce,

zvracejících 20-letých lidí, nespoutaných sexuálních party na hotelových pokojích, nebo drogovou závislost. Tyto snímky připomínají slavné fotografie Weegeeho – kdy se Weegeho objekty sebepoškozovali a způsobovali si tak zranění. Snow řekl: „Většina lidí si myslela, že jsem toto chování vyzdvihoval, „(…) „Ale já je viděl především jako hororové příběhy[37].“

Jeho práce se zabývá konkrétně otázkou týkající se dohledu a autority – a často místem, kde tato kontrola selhává.

Mike Brodie, alias Polaroid Kidd, zaznamenal životy mladých američanů. Ve svých 17 letech se rozhodl navštívit svého přítele a poprvé v životě nastoupil do vlaku blízko svého domova v Pensacole. Vydal se však omylem opačným směrem, než kam chtěl původně jet. Vycítil jakési znamení a začal cestovat napříč Amerikou. Krátce poté objevil za sedačkou fotoaparát Polaroid a začal dokumentovat svůj nový život[38].

Polaroid Kidd strávil čtyři roky cestováním po Státech a vytvořil výjmečnou sérii fotografií cestujících ve vlaku, tuláků, squaterů a vandráků.

Brodie ukázal „obtíže cestování“, překrásné snímky zachycující život na vysoké i nejnižší úrovni. Jeho postavy jsou děti, které jedí ovoce mezi popelnicemi, dívky poflakující se mezi squaty, ztroskotanci či lidé přespávající v pickupu. Jeho fotografie jsou dojemné, děsivé, vzrušující a syrové.

Série byla publikována jako Období mladické prosperity a stala se nejpůsobivějším archivem dnešní americké cestovatelské fotografie, vyhrála několik ocenění a ohromila každého od obyčejného časopisu The New Yorker až po kurátora v Louvru[39].

Wes Enzinna, novinář z časopisu Vice, popsal práci Polaroid kidda těmito slovy: „Kniha obsahuje 60 plně barevných fotografií navazujících na velké americké dokumentaristy jako Robert Frank a William Eggleston...a to i přesto, že Brodie, když před deseti lety poprvé držel v ruce fotoaparát,neměl o jménech Franku či Eggleston ani ponětí“[40].

37 Dash Snow, Polaroids, Peres Projects, Berlin/Los Angeles, 2009, s 34
38 Mike Brodie, A Period of Juvenile Prosperity, Twin Palms Publishers, 2013, s 24
39 The Vice http://www.vice.com/read/the-polaroid-kidd-has-a-photo-show-in-nyc-today
40 op cit

David Hockney nelituje pádu Polaroidu a říká: „Již nejsu třeba. Jejich předností byla ona instatnost, ale je každý fotoaparát instatní.“[41]. Ovšem jeho následovník Maurizio Galimberti lituje.

Tento italský fotograf, inspirovaný Hockneym, vytvořil sérii Práce celebrit (2011). Použil polaroid k tvorbě mozaiky fotografii složených z tváří: Johnnyho Deppa, Lady Gaga, Geroge Clooneyho nebo Catrine Zeta-Jones.
Jeho práce změnila moderní pohled na fotografické portréty a přidala jim poetický výraz.

(Zdroj: www.mauriziogalimberti.it)

41 The Guardian Zdroj http://www.theguardian.com/artanddesign/2009/sep/06/polaroid-project-sean-ohagan

2.2. Rozhovory

V této kapitole představím rozhovory se čtyřmi současnými umělci zabývajícími se instantní fotografií, abych vysvětlil a zanalyzoval současný přístup v instantní fotografii.

CZ
Zlato

(Zdroj: Martin Holland)

První umělec, **Martin Holland** – narozen v Anglii, ale v současnosti žijící v Ústí nad Labem, městě na severu České republiky, vydal nedávno foto knihu Měl bych (Ale nemyslím si že se mi to podaří) změnit svět, která je zaměřená zcela na instantní fotografii. Účastnil se více než 10 výstav a jeho práce byly publikovány v mnoha časopisech.

Jak jste se dostal k instantní fotografii?

No…moje první ´opravdová´přítelkyně mi kdysi dala jeden z těch neohrabaných stříbrných plastových polaroidových fotoaparátů OneStep Expresss k mým patnáctým narozeninám, a první dívka, kterou jsem kdy miloval měla celé dveře (a skoro celou zeď) svého pokoje pokrytou polaroidovými fotografiemi. Takže by se myslím dalo říci, že mne přivedla k instantní fotografii láska. Pokud jste stejně sentimentálně nostalgický a romantický jako já, tak je to ono.

Realističtěji, nikdy jsem nepoužil můj OneStep na nic jiného, než na příležitostné fotografie prázdninových zážitku, až do svého druhého roku studia fotografie na univerzitě v Derby. To bylo v roce 2007, a v té době probíhala obrovská debata mezi učiteli i studenty nad analogovou versus digitální fotografií. Všechno, co jsem věděl, bylo, že mi fotografie nepřišla tak zábavná jako kdysi, tak jsem se rozhodl najít způsob jak se zaměřit na aspekty fotografie, které mne vždy nejvíce zajímaly: kompozice. Začal jsem projekt (téměř celý inspirovaný americkým fotografem Jeffem Grosem, který na svém webu publikoval každý týden jednu polaroidovou fotografii po jeden rok) s názvem ´Den za dnem´, ve kterém budu dělat jednu polaroidovou fotografii denně a budu ji publikovat, nehledě na to, jaký bude výsledek. Jednou z nejdůležitějších věcí na instantní fotografii pro mě je, že poté, co ji uděláte, ji už není možné upravovat. Musíte ji buď udělat správně, nebo se smířit s chybou, kterou jste udělal.

Když jsem poprvé spustil projekt, úžasný (a svým způsobem legendární) John Blakemore věnoval jeden nesouhlasný pohled na můj OneStep Express a poznamenal: „TOTO“ má být fotoaparát?“ O několik dní později, jsem u něj doma popíjel čaj (nejsem si přesně jistý proč, vzhledem k tomu, že bez ohledu na můj původ, nejsem velký milovník tohoto nápoje) a kupoval si jeho přebytečný Polaroid SX-70. A to je celý příběh. Svým způsobem.

Jaký je Váš oblíbený fotoaparát, který používáte na instantní fotografie?

Můj osobně favorizovaný je obzvláště SX-70, který jsem právě zmiňoval. Mám mnoho skvělých vzpomínek spojených právě s tímto fotoaparátem, ale bohužel jsem ho před pár lety v Praze upustil a rozbil tak jeho přední roh a kompletně zničil zrcátko, což způsobilo, že jsem pak sprostě nadával uprostřed přeliněného mezinárodního letiště. Nyní slouží už jen jako drahá zarážka na knihy v polici. Nahradil jsem ho SX-70 Alpha 1 v době, kdy se na eBay prodával zapakatel. Jeho stativ používám málokdy, ale popruh byl dar z nebes.

S jakým instantním fotoaparátem jste ještě nefotil, ale rád byste to vyzkoušel?

Musím říci, že jsem v minulosti experimentoval s velkoformátem a to není nic pro mě. Všechny filmy velikosti 8x10 a více je jen pro vás nadšence. Docela mne zajímá sledovat to, s čím Impossible Project přijde v budoucnosti co se týče jejich integrovaných filmů, ale myslím si, že jsou pod velkým tlakem aby vymysleli nějaké vylepšení ke klasické SX-70. Todd Forsgren mi také představil velmi pěkný instantní fotoaparát Fuji (myslím), který bych jednou, až budu mít více peněz, rád vyzkoušel více do hloubky.

Jaký je Váš oblíbený typ filmu či filmového balíčku od Impossible?

Jsem velký fanoušek řady filmů PX 680, které používám s neutrálním filtrem. Zdá se mi, že lepší výsledky ale dostávám za použití PX 70. Obzvláště jsem měl rád testovací filmy V4B a V4C od Impossible, které byly přechůdci (z projektu Impossible Pioneer) k pozdějším filmům Color Protection z roku 2012. To znamená, že si nejsem jistý, zda jsem je nemiloval pouze proto, že byly tak levné v porovnání s dnešními drahými filmy od Impossible, což mi dalo šanci experimentovat.

Jak jste začlenil instatní fotografii do vašeho pracovního procesu?

Moje pravidelná pracovní náplň – jestli se to dá nazvat pravidelnou, či pracovní náplní – se skládá pouze z instantních filmů. Nepamatuji si, kdy jsem naposledy pořídil fotografii za pomocí jiného média. (To neznamená, že jsem bohatý, prosím nepřepadněte mne na ulici; jen už skoro nejsem tak plodný, jako jsem býval.) Instantní fotografie oživila můj zájem o fotografii obecně, na úkor mého zájmu o focení jakéhokoliv jiného typu fotografie. To očekávání, než se instantní fotografie vyvolá, je v dnešní době nejblížší pocitu, jaký jsem pociťoval, když jsem čekával, až se mi svitek filmu vrátí zpět od vývojáře. A za to jsem vděčný.

Jak byste popsl svůj styl nebo vizi v instatní fotografii? (Je v tom nějaký rozdíl oproti zbytku vaší práce?)

„Nelichotivý“, tak by ho někteří lidé popsali, ačkoliv si nejsem jistý, zda bych tak sám sebe popsal já. Mohu pouze předpokládat, že svoji lásku k fotografii jsem získal dík starým, ručně vymalovaným fotografiím budov s nápisy od Walkera Evanse a Williama Christenberryho, které jsem obdivoval po celou dobu studií na střední a vysoké škole. Fotím věci, lidi, místa a momenty, které mě zajímají. Jsem si celkem jistý, že všichni ostatní dělají to samé.

Jakou radu byste dal někomu kdo s instatní fotografií začíná?

PRÁVĚ začíná s instantní fotografií? Hm. Buďte připraveni, že budete velmi frustrovaní a utratíte ohromné množství peněz, předpokládám. Vím, že to nezní zrovna povzbudivě, ale je to skutečná rada. Oh, a zastiňujte své fotografie. Nehledě na to, co Impossible říkají o své nové generaci filmů Color Protection, uděláte stále mnohem lépe, když budete své fotografije chránit před sluncem minimálně půl minuty poté, co je fotoaparát vyplivne ven. Říkám to jako zahořklý starý muž, který si pamatuje absolutní jednoduchost filmu Polaroid 600, takže mě můžete klidně ignorovat a prostě to zkoušet podle sebe.

(Zdroj: Michael Kijewski*)*

Druhý umělec, **Michael Kijewski**, žije a pracuje v USA. Jeho fotografie byly vystavovány po celém světě a je aktivním členem komunity instantních fotografů.

Jak jste se dostal k instantní fotografii?

Fotím 35 let, od té doby, kdy jsem byl dítě. Můj otec příležitostně fotografoval, a když jsem začínal se skatebordingem, chtěl jsem u toho fotit své přátelé. Myslím, že to bylo kolem mých 13-14 let. Bylo to už asi 5 let zpátky, kdy jsem se prohraboval starými fotografiemi mojí matky a zamiloval se do toho média. Pracoval jsem doma v temné komoře roky a možnost mít v ruce výsledky vlastní práce mě uspokojovala. To bylo zhruba v době, kdy Polaroid zastavil produkci pro většinu jejich trhu. „Nikdy nevíš co máš, dokud to neztratíš.“ A tak to bylo. O pár měsíců později jsem narazil na Impossible Project. Kopil jsem si několik experimentálních balíčků „First Flush“ a

úplně mě to chytlo. Barva byla zcela mimo, film byl příliš citlivý na světlo, ale ta možnost držet fotografii ihned v ruce byla úžasná. Prostě mě to zcela pohltilo.

Jaký je Váš oblíbený fotoaparát pro instantní fotografii?

Můj oblíbený přístroj je SX-70. Jen ten design sám o sobě je skvělý. Je kompaktní, vejde se do brašny na výlety a vždy vyvolává otázky typu „Co je to?!“. Je to sranda.

S jakým přístrojem pro instantní fotografii jste jetště nepracoval, ale chtěl byste si to zkusit?

Nikdy jsem nepracoval s velkými formáty. Obávám se, že by to byla černá díra v mém času a peněžence. „The Impossible Project“ má několik 8x10 emulzí, které vypadají lákavě, ale také draze. Ale i tak bych do toho rád v budoucnu pronikl a věnoval se velkým formátů. Teď ale ještě ne.

Jak jste začlenil instatní fotografii do vašeho pracovního procesu?

Jsem hobík. Mám to rád. Mám rád tvůrčí svobodu. Vím, že mé fotky nebudou v nějaké hloupé reklamě nebo svatebním zápisníku. Možná to zní domýšlivě, ale jsem za to rád. Pro mě má cenu vyjadřovat se, jak já chci a ne poslouchat klienty, kteří mi mluví do fotomateriálu, výběru modelky, kompozice atd. Obdivuji všechny svatební/eventové fotografy na světě, ale vypadá to, jako když všechna zábava uteče pryč když neposloucháte sami sebe. Znám spoustu starších fotografů, kteří nefotili již roky právě kvůli tomuto problému. Můj pracovní proces je rovnoměrně rozdělen mezi instantní filmy 35 a 120. V současnosti fotím hodně 35 jelikož mám temnou komoru. Myslím, že by každý fotograf měl přidat instantní fotky do své tvorby. Zkušební fotky, archivní vlastnosti, je tu pro ně mnoho důvodů, ale hlavně je to práce z lásky. Tak to chápu já.

Jak byste popsl svůj styl nebo vizi v instatní fotografii? Je v tom nějaký rozdíl oproti zbytku vaší práce?

Skrze instantní fotografii se snažím vyprávět více étericky. Mé fotografie na film 35 a fotografie středního formátu mohou mít různý styl, ale instaní fotografie mě vždy přivede zpět do psychedelických 60. a 70. let. Mé instatní fotografie bývají mám velmi oblíbené. Je na nich něco odlišného. Kresba světla, škrábance a další nedokonalosti obrazu.

Jakou radu byste dal někomu kdo s instatní fotografií začíná?

Je to velká investice. Obzvláště, když chcete fotit se zabudovaným filmem (polaroid, impossible).. Je zde jistá učící křivka. Akceptujte ji. Netlačte na pilu. Starší fotoaparáty potřebují lásku, a pokud je nejste schopni milovat, pošlete je mně. Pokračujte ve focení. Ať žije film.

(Zdroj: Paul Kelley)

Paul Kelley, třetí umělec, je mezinárodně uznávaný fotograf, který používá téměř výhradně instatní fotografii. Jeho hlavním zaměřením je fotografie nahoty a stále obdivuje soukromí, které Polaroidové fotoaparáty přináší. Často je maluje ručně.

Jak jste se dostal k instantní fotografii?

Řekl bych, že vše začalo, když jsem byl mladý, naši rodiče nechali mě, bratra a sestru s hrát s rodinným fotoaparátem Polaroid 600. Takže jsme fotili to, jak si hrajeme a také naše hračky. Myslím, že má vášeň pokračovala s tím, když jsem začal přenášet své umění od malování k fotografii, takže jsem vrátil k fotografii a nadále používal Polaroid a Instax.

Jaký je Váš oblíbený fotoaparát pro instantní fotografii?

Stále se vracím k Polaroidu 600. Mám jich několik a jsou jako tanky. Také jsem se nedávno dostal k Impossible Instant Lab a zamiloval si to. Je to médium, které jsem si zamiloval, tato metoda je velmi důvtipná.

S jakým přístrojem pro instantní fotografii jste ještě nepracoval, ale chtěl byste si to zkusit?

Andy Warhol používal pro portréty Polaroid Big Shot. Ty jsou zatraceně vzácné. Vypadají hrozně a jsou křiklavé a neohrabané. Takže perfektně sedí do mého vkusu.

Jak jste začlenil instantní fotografii do vašeho pracovního procesu?

Obvykle používám svůj Olympus OM-D, pak si během práce fotografie a pózy prohlížíme a snažíme se udělat i pár instantních. Výjimečně používám výhradně instatní fotky pro celý koncept.

Jak byste popsla svůj styl nebo vize v instantní fotografii? Je v tom nějaký rozdíl oproti zbytku vaší práce?

Je to náročný a romantický styl. Tedy romantický není správné slovo, je smyslný.

(Zdroj: Bastian Kalous)

Bastian Kalous, který je původem z Německa a fotí instantní fotografie na plný úvazek, měl výstavy po celém světě. Je jedním z nejúspěšnějších fotografů používajících pouze instantní fotografii.

Jak jste se dostal k instantní fotografii?

Začal jsem s instantní fotografií asi před 6 lety jelikož jsem byl fascinován, když jsem viděl obrázky zachycené na prošlý time-zero film a chtěl jsem to zkusit sám. Bylo to v době kdy Polaroid ukončoval výrobu svých filmů a všichni mi říkali, že nebudu mít žádný materiál na který bych mohl fotit. Hledal jsem a stále nacházím filmy i dnes a jsem stále fascinován.

Jaký je Váš oblíbený fotoaparát pro instantní fotografii?

Můj oblíbený přístroj je můj nový Ebony SV45TI 4x5. Není navržen pouze pro instantní fotografii, ale dá se velmi dobře použít s Polaroidovými zády, instatními filmy 4x5 a 4x5 balíčky instantních filmů. Také je zde možnost focení na balíčky filmů. Další skvělý fotoaparát, speciálně vyrobený pro instantní fotografii, je konvertovaný 110a Pathfinder Landcamera. Má skvělé čočky a velmi dobře se ovládá. Fotoaparát byl původně navržen pro roličky instantního filmu, ale nyní s konverzí je možno fotit na balíčky filmů jako 669, 669, čokoládová 100 nebo filmy fuji pack.

S jakým přístrojem pro instantní fotografii jste nepracoval, ale chtěl byste si to zkusit?

Co bych opravdu rád vyzkoušel nebo lépe řečeno vlastnil je fotoaparát 8x10. S čím bych velmi rád fotil je fotoaparát 20x24. A chtěl bych s ním fotit v přírodě.

Jak jste začlenil instantní fotografii do vašeho pracovního procesu?

Používám pouze instantní filmy, takže celý můj pracovní proces je založen na nich. Není na tom nic složitého. Někdy se může stát, že film je vyschlý a to je trochu frustrující, ale já z toho nejsem přespříliš smutný. Zkusím fotit znovu a většinou se domů vracím spokojen.

Jak byste popsal svůj styl nebo vizi v instantní fotografii? Je v tom nějaký rozdíl oproti zbytku vaší práce?

To, co chci popsat na svých fotografiích je krása světa, ve kterém žijeme. Musíme jej respektovat a chránit tak silně, jak to jen dokážeme. Je zde spousta specifických a divokých míst, o které bychom se měli starat a zachovat je pro další generace. Je to pro nás opravdu velké potěšení, že stále máme místa kde můžeme cítit čistý život. Místa, kde není žádná doprava, žádný hluk mobilních telefonů, žádná káva, žádné postele a žádná televize. Místa absolutního ticha a relaxace. To je to, co chci ukázat lidským očím

a jejich mysli. Mé fotografie by měly být malým výletem do těchto míst, měly by přinést několik minut relaxace a nechat pozorovatele unášet se jeho vlastními myšlenkami.

Jakou radu byste dal někomu kdo s instantní fotografií začíná?

Prostě to zkuste a nebuďte smutní když obrázky nejsou perfektní na první pokus (co je vlastně perfektní fotografie?), zkoušejte to a bavte se.

3. Předpovědi

Tato kapitola se bude zabývat možnou budoucností instantní fotografie. Jak popisuje Martin Parr, Polaroid v dnešní době je "trochu něco jako fax". "Před 30 lety to bylo vzrušující a svým způsobem umělecké, ale nyní je to poněkud zvláštní. To nadšení a bezprostřednost, kterou znamenal, je v dnešní době samozřejmostí[42]". Jak se bude, vzhledem k tomu, tento typ fotografie vyvíjet dál? Znovu zanikne, nebo si mezi současnými, převážně digitálními fotografy, najde svoji cestu? V této kapitole nejdříve vysvětlým různé druhy "instantní" fotografie, které se běžně používají. Dále se zaměřím na znovu-objevení instantní fotografie s možnou předpovědí do budoucna.

3.1 iPhonegrafie

V současné době opustila fotografie klasické fotoaparáty a usadila se v digitálních technologiích. Před osmi lety měly fotografie z mobilních telefonů nízké rozlišení, vybledlé barvy a byly rozmazané. Výrobci mobilních telefonů si uvědomili, že telefon bude budoucností fotografie a v našem každodenním životě nahradí analogové a dokonce i digitální fotoaparáty. Začali je rozvíjet a v dnešní době už mohou mobilní fotoaparáty představit mnohem bohatější obrázky, které by se mohly dát i vytisknout.

Nejnovější kniha Joela Sternfelda představuje snímky z jeho mobilního telefonu, které zachycují konzumenty v nákupním centru v Dubaji. Tento zkušený fine-artový fotograf, jeden z průkopníků barevné fotografie jako umělecké formy, navštívil tyto obchody v roce 2008. Zdokumentoval je právě se současným předmětem konzumní

[42] The Guardian / http://www.theguardian.com/artanddesign/2009/sep/06/polaroid-project-sean-ohagan/

fetiše – iPhonem. Během toho dosáhl velice zvláštní jednoty formy a obsahu; předmět, který vystihuje ducha doby, je použit k dokumentaci samotné doby“. [43]

Mobilní telefony změnily dokumentaci událostí. Joel Sternfeld v Dubaji použil fotoaparát svého iPhonu proto, aby zvrátil mediální obraz Emirátů jako Disney Worldu perského zálivu, a našel v nich novou lidskou složku”[44].

V „instantní“době: instantní káva, instantní polévky, vznikla i nová forma instantních fotografií, pořízených mobilními telefony.

Landovu myšlenku vyfocení a sdílení osvěžily dvě mezinárodní společnosti: Synthetic Corporation a Instagram. Ta první zveřejnila digitální aplikaci pro mobilní telefony, Hipstamatic. Přidává k fotografiím sérii filtrů, které dodávají fotografii klasický (vintage) vzhled, takže vypadá jako z analogových fotoaparátů. Mohou být sdíleny na sociálních sítích během několika sekund – což znamená, že je může vidět velké publikum.

Pro Damona Wintera, výherce „Pulitzerovy ceny“ za funkční fotografii, je myšlenka pořizování fotografií s mobilním telefonem více než ironií. Fotograf The New York Times jel v roce 2010 s americkými vojáky do severního Afghanistánu, aby zdokumentoval jejich každodenní rutinu, od hlídkování a hašení požáru po strážní službu a odstávku. Jeho šestidenní mise nebyla nic výjmečného, už na podobných projektech, kdy pořizoval fotografie a videa digitálním fotoaparátem, byl, tentokrát se však rozhodl udělat pár fotografií i přes aplikaci Hipstamatic. Řekl, že chtěl, aby „něco běžně vypadajícího“ vypadalo více zrnité… aby to lépe zachytilo náladu příběhu"[45]. V listopadu 2010 byla v New York Times zveřejněna série z Afghanistanu a o tři měsíce později vyhrál třetí cenu v mezinárodní fotožurnalistické souteži Fotografie roku.

[43] Joel Sternfeld, *iDubai*, Steidl, 2010
[44] op cit
45 The Wired Magazine 25 july 2011 http://www.wired.co.uk/news/archive/2011-07/25/phone-photography

(Zdroj: http://www.ipadartroom.com/damon-winter/)

Stejně tak v roce 2010 změnila i jiná společnost moderní svět fotografie vydáním své mobilní aplikace. Do té doby ne příliš známá společnost Burbon Inc., vydala v říjnu 2010 aplikaci Instagram.

Jméno "Instagram" bylo zformováno spojením dvou slov: instantní fotoaparát a telegram[46]. Jeden ze zakladatelů, Kevin Systrom, to vysvětlil takto: "Myšlenka byla vytvořit instantní fotografii rychle, krásně a zábavně a umožnit, aby připravená fotografie mohla být lehce sdílena s kamarády a abychom mohli cítit, že jsme aktivní na sociálních sítích."[47]

Burbon Inc. vytvořili aplikaci, která umožňovala přidání předdefinovaných efektů a filtrů k fotografiím v mobilních telefonech. Byla podobná těm již existujícím a dobře vyvinutým (jako Hipstamatic či CameraBag), ale přidávala sociální prvek.

46 http://instagram.com/about/faq/#
47 The Telegraph / 19 Aug 2011 / http://www.telegraph.co.uk/technology/news/8710979/Instagram-Hipstamatic-and-the-mobile-photography-movement.html

Tato poslední část skládačky šla hodně dopředu a udělala aplikaci tolik populární.

Tři a půl roku po spuštění aplikace společnost oznámila celkově více než 150 milionu měsíčních aktivních uživatelů[48].

Když je poptávka, je i nabídka – díky trhu začalo v poslední době existovat několik soutěží pro mobilní fotografie. Účastnit se mohou jak profesionální fotografové, tak i amatéři, kteří jsou prostě zvědaví a chtějí experimentovat s fotografií. Od méně známých, jako Android Photography Awards[49] k velkým soutěžím, jako je Mobile Photography Awards. Ta druhá byla založena v roce 2011 a od té doby udělila umělcům již více než 25000 amerických dolarů v podobě fine-artových výprodejů či ročních cen v hotovosti.

Cílem MPA je vystavovat práce v galeriích, přinést mobilní fotografii do světa fine-artu a přivést světovou pozornost k mobilním umělcům. Od počátku zorganizovali devět výstav v Los Angeles, San Franciscu, New Yorku, Torontu, Collingwoodu, and Melbourne[50].

(Zdroj: http://mobilephotoawards.com/2013-mobile-photography-awards-grand-prize-2nd-place-winners/)

48 The Wall Street Journal / "Instagram Pictures Itself Making Money". The Wall Street Journal. Retrieved 9 September 2013
49 http://androidphotoawards.com
50 http://mobilephotoawards.com

Od té doby, kdy Apple vydal iPhone, změnilo toto multifunkční zařízení mnohé představy o moderním světě a moderní fotografii. Od roku 2007, se iPhone Photography Awards stala nejdéle trvající mobilní fotografickou soutěží. Je rozdělena do pěti kategorií: Zátiší, Zvířata, Novinky/Události, Krajina a Cestování. Fotografie nemohou být upravovány ve Photoshopu – pouze pomocí aplikací v iPhonu či iPadu. V roce 2013 obrdržela porota tisíce příspěvků z více než sedmdesáti zemí. IPPAWARDS dává každému příležitost stát se fotografem[51].

„Fotografie" z mobilního telefonu, nebo spíše fotografie z Applu, se dokonce staly pojmem ve slovníku: iPhonegrafie – „umění fotografování s iPhonem od Applu"[52].

Mobilní fotografie se také staly součástí časopisů, většina z nich se zaměřují na nové mobilní (instantní) fotografické trendy, jako např.„Square Magazine", „Snap! Magazine" nebo online iphonefoto.cz. Jejich myšlenkou je prezentovat globální kreativní kulturu, ale také fotografie z Hipstamaticu.

3.2 Znovu-objevení instantní fotografie

V současnosti, i bez vlastnění Landova staromódního fotoaparátu, jsme schopni „udělat" Polaroidy. Například na internetové stránce www.polaroid.net můžeme přeměnit své digitální fotografie ve fotografie, které vypadají „jako z Polaroidu" a bez iPhonové aplikace Hipstamatic by „digitální fotografie… nikdy…nevypadala tak analogově".

Ikdyž digitální technologie udělala z telefonů instantní fotoaparáty dostupné pro většinu lidí, s dobou šel i Impossible Project. Představili Instant Lab, zařízení, které, když přiložíte k telefonu, vám umožní transformovat jakoukoliv digitální fotografii v jedinečný instantní výtisk

51 iPhone Photography Awards / https://www.ippawards.com
[52] http://en.wikipedia.org/wiki/IPhoneography

Impossible project se stal velmi úspěšným, ale proč ho v digitální době potřebujeme? Jak Martin Parr poznamenal, možná proto, že je to další druh „zpracované nostalgie“[53].

(Zdroj: http://photojojo.com/store/awesomeness/impossible-instant-photo-lab/)

Impossible Project šel ještě dál – zákazníci si mohou koupit zmodernizované Polaroidové fotoaparáty přes webové stránky nebo v jednom z jejich mnoha obchodů v Evropě, USA nebo Asii. Některé z nich jsou také upravené společností BAPE, která na fotoaparáty vyrábí moderní obaly[54].

[53] the observer http://www.theguardian.com/artanddesign/2009/sep/06/polaroid-project-sean-ohagan
[54] Stupid Dope http://stupiddope.com/2012/08/16/impossible-project-x-bape-polaroid-camera-set/

(Zdroj: Stupid Dope http://stupiddope.com/2012/08/16/impossible-project-x-bape-polaroid-camera-set/)

Impossible zaměstnal mnoho bývalých zaměstnanců Polaroidu a v současnosti pracují na zcela novém instantní fotoaparátu, který bude uveden v roce 2015.

Stejně jako dříve Land, se vydal i Impossible podobnou cestou podporující umělce. Japonský fotograf Nobuyoshi Araki udělal v roce 2011 velko-formátovou prezentaci své práce s názvem "Černý rám 遺影", kterou částečně propagoval film PX 600 Silver Shade Black Frame.

„Někdo říká, že fotografie slouží k zachycení světla, ale skutečná fotografie slouží k zachycení stínů.“

Nobuyoshi Araki[55]

(Zdroj: https://www.the-impossible-project.com/projects/exhibitions/arakinobuyoshitokyo)

Impossible se účastní mnoha mezinárodních událostí, jako např. 67. Filmový festival v Cannes nebo Silver Shade Tour. Ta první je pouhá typická marketingová senzace, ale ta druhá je „road trip“ po celých USA. Se svým partnerem, časopisem Flaunt chtějí dát analogovým nadšencům šanci vyzkoušet si například fotoaparát Instant Lab nebo různé kreativní techniky či filmy.

Nejvýznačnější pro instantní fotografii je spolupráce mezi holandskou společností a festivalem Expolaroid. Tato každoroční událost, pořádaná v dubnu, je

[55] impossibleproject.com

zaměřena zcela na instantní fotografii a koná se po celém světě. V roce 2013 začala společnost Impossible spolu-organizovat a organizovat více než 60 výstav, promítání, setkání a událostí po celém světě. V roce 2014 to plánují rozšířit a přidat další přednášky, diskuse a workshopy.

Jak bylo detailněji popsáno v předchozích kapitolách, tehdy v 70. letech, v rámci konkurence s výrobky Polaroidu, představil Kodak svůj vlastní instantní fotoaparát. V současnosti je situace obdobná mezi společnostmi Impossible a Lomography. Po letech existence na trhu fotografií, se Lomo, původně zabývající se pouze filmovou fotografií, rozhodlo jít s doboou a expandovat na trh instantní fotografie.

Začněme od začátku. Lomo je projekt ruské armády a optické továrny. V 80. letech během studené války nemělo Rusko mnoho štěstí ve výrobě dobrých a spolehlivých fotoaparátů. Generál Igor Petrowitsch Kornitzky objednal výrobu nové – vylepšené verze japonské Cosiny CS – 1 a tak se zrodilo Lomo.

V 90. letech objevila Lomo skupina studentů ze západní Evropy a byla ohromena fotografiemi, které produkovalo, s hlubokou sytostí, vinětací a živými barvami. Kromě toho si zamilovali to, že mohli fotografovat z boku, aniž by se dívali do hledáčku. „Po návratu domů, chtěli přátelé vlastnit své vlastní Lomo LC-A, a tak začali nový styl umělecké experimentální fotografie známé jako Lomografie“ (…). Následujíce mánii, která vznikla po představění Lomografie, letěli do St. Petersburgu, aby připravili smlouvu pro světovou distribuci těchto fantastických malých fotoaparátů.“ [56] Toto analogové hnutí vyrostlo v globálně aktivní organizaci s cílem rozvinout experimentální a kreativní vizuální výraz, který využívá kombinaci nízké i vysoké technologie.

Od roku 1992 společnost navrhla mnoho analogových fotoaparátů, filmů a doplňků a dokonce experimentovala i s instantními fotografiemi, když vytvořila příslušenství v podobě nasazovací zadní části k některým jejich fotoaparátům, sloužící k pořizování instantních fotografií.

V červnu 2014 založila společnost Lomography nový projekt za pomocí Kickstarteru, jehož cílem je získat peníze a od nuly vytvořit nový, moderní instantní

[56] http://snapitseeit.com/new-lomography-instant-camera-kickstarter-launch/

fotoaparát, který překoná všechny dříve vytvořené. Do 17. června 2014 zatím získali 893 219 $ z původně plánovaných 100 000 $.

Instant od Loma bude multifunkční výrobek, s balíčkem objektivů (Širokoúhlý objektiv s přídavným rybím okem a portretní objektiv), rychlostí závěrky 1/125 s vícenásobnou expozicí, bleskem s výběrem barevných gelů, které přidají fotografii chladné či teplé tóny a jak tvrdí „ Největší rozmezí clony ve světě instantní fotografie – od f/8 po f/32 pro získání jakéhokoliv detailu v ostré kvalitě. Tento nový produkt bude fungovat s vysoce kvalitním a běžně dostupným filmem Fujifilm Instax Mini, který je dobře známý pro své jasné barvy a čistý obraz.

Nedávno společnost Lomo oznámila, že by měla nový instantní fotoaparát představit do listopadu 2014.

(Zdroj: http://shop.lomography.com/us)

Závěr

Petters Group Worldwide se specializuje na slabé společnosti, a v polovině roku 2000 se stali vlastníkem Polaroidu – nejvíce se zajímali o jejich nemovitosti, uměleckou sbírku a ochrannou známku, prostě cokoliv, co mohlo být lehce převedeno na hotovost. Když v roce 2004 ohlásili konec filmové výroby, dovolili, aby výrobní linky dokončily svoji činnost – některé z nich mohly vyrábět dokonce až do roku 2014, a poté byly uzavřeny.

Začalo se dít něco neočekávaného, poptávka po filmu Polaroid neklesla na nulu, ale naopak vzrostla, a desetiletá zásoba materiálu došla za méně než pět let. Nostalgie po polaroidech začala zvyšovat prodej, instantní fotografie se staly módní a vzrostlo z nich hnutí, nebo dokonce i náboženství.

Trička s fotoaparátem SX 70, plyšové hračky ve tvaru OneStepu, přidávání bílých polaroidových rámečků na digitální fotografie a socha Andy Warhola (s taškou Bloomingsdale a fotoaparátem SX 70) na Union Square v New Yorku jsou pouhými příklady znovuzrození instantní fotografie.

Tom Petters- vlastník společnosti- byl v roce 2008 zatčen za podvody a odsouzen na padesát let odnětí svobody. Bohužel se mu nepodařilo prodat uměleckou sbírku a 1 200 z celkových 16 000 fotografií skončilo podle nařízení konkurzního soudu Spojených států u Sotheby´s. Byly vybrány docela dobře, ale ne všichni umělci byli z výsledku šťastni. Chuck Close řekl: „Nebyly to polaroidy na prodej. Snažil jsem se vybrat co nejlépe, protože bylo jasně řečeno, že zůstanou pohromadě“[57]. Navzdory tomu byla umělecká výprodej úspěšná, jedna Warholova fotografie byla prodána za téměř 25x vyšší částku, než se předpokládalo, Chuck Close vybral 300 000$ a obrovské výtisky Clearing Winter Storme a Yosemite National Park od Ansela Adamse zlomily umělcův rekord a vydělaly 722 500 dolarů.

To ukazuje,že zájem o instantní fotografie není pouze mezi těmi, kdo mají instantní fotografii jako koníček, ale také mezi sběrači umění, například cena Adamsovy fotografie se zapsala mezi dvacet nejdražší fotografií na světě.

[57] Christopher Bonanos, *Instant the story of Polaroid*, Princeton Architectural Press, New York, 2012, s 165

Instantní fotografie se také objevuje na fotografických festivalech a ve světě galerií. V Polsku v roce 2013 během Fotografického měsíce v Krakově bylo možno vidět dvě různé výstavy, „POLAROID GIGANTE 50X60" a ‚Instantní módní fotografie'. První ukázala sbírku 30 prací španělských fotografů na největší polaroidový fotoaparát na světě (je jich pouze pět). Ta druhá byla exkurzí mezi nejvýznamnější moderní instantní módní fotografy z celého světa - Mikael Kennedy, Adam Rindy, Cristina Altieri, Kama Wuwu, Tobias Schult.

Také v roce 2013 proběhla v New York City skvělá polaroidová výstava "The Polaroid Years: Instant Photography and Experimentation". Výstava shromáždila úžasné obrázky čtyřiceti umělců, zahrnující období od 70. let do současnosti, a soustředila se na to, jak Polaroid ovlivnil a inspiroval amatéry i profesionály po dobu téměř čtyřiceti let, od prvních pokusů až po pokročilé možnosti média. Nadace Andyho Warhola pro vizuální umění vybrala instantní fotografy zastoupené takovými průkopníky jako Ansel Adams, Chuck Close, Walker Evans, David Hockney, Mapplethorpe a moderní predstavitele jako Dash Snow and Grant Worth a ukončila výstavu vydáním jejich alba.

Moderní příběh instantní fotografie se rozvíjí dál, mazaný filmař, fotograf a nadšenec do Polaroidu, Grant Hamilton vzdal hold hnutí Polaroid. Ve svém filmu z roku 2012: Time Zero: Poslední polaroidový film, se zabývá publikem v provokativní diskusi o vitalitě instantní fotografie ve světě, který se pohybuje daleko v digitálním vesmíru. Reakce na film ukazují, že fenomén instantní fotografie roste do síly. Grant dostal podporu od nadšenců do instantní fotografie z celého světa.

Linda Holmes řekla, že je to jeden z těch filmů, které „zkoušejí říci příběh lidí, kteří se snaží zachránit něco, co milují: instantní fotografii.[58]"

[58] NPR, pop culture, news and analysis magazine. http://www.npr.org/blogs/monkeysee/2012/12/17/167449798/2012-in-review-ten-films-worth-going-out-of-your-way-for

(Zdroj: http://www.polaroidland.net/2012/02/10/time-zero-the-last-year-of-polaroid-film/)

Instantní fotografie od svého počátku v 70. letech ušla dlouhou cestu. Ve stejné době se stala velkým úspěchem ale i velkým selháním. Společnost zkrachovala a nikdy nikdo nepomyslel na to, že by se mohla kdy znovu stát populární. Ale nějak, mezi digitální realitou, si instantní fotografie našla cestu zpátky, nebo možná bych měl říci – nikdy nezmizela. Lidé věří a potřebují smysl pro nostalgii a polaroidové fotoaparáty nám právě to dávají – jeden a jedíny způsob vidění fotografie, která nemůže být duplikována. Jak se ukázalo v této práci, tisíce lidí si vybralo instantní fotografii jako způsob sebevyjádření, způsob práce, či způsob umění. Společnosti jako Impossiible Project nebo Lomo mají velké plány do budoucna a opravdu věří v instantní fotografii. Instantní fotografie dnes není to samé jako kdysi v 70. letech, ale realita je odlišná, svět je jiný. Nikdy už to nebude stejné-ale s tím, jak se Instagram a Hipstamatic stávají více a více populární, se stále pokročilejšími digitálními fotoaparáty, s lidmi, kteří chtějí být schopní fotografovat a sdílet své fotografie s přáteli okamžitě online – se však vždy

najdou lidé, kteří upřednostňují analogové nad digitální a klasické nad HD. Věřím, že si instantní fotografie v současném světě vždyck najde své místo.

Seznam použité literatury:

Ansel Adams, *An Autobiography*, Ansel Adams, New York, 1996, s.

Christopher Bonanos, *Instant the story of Polaroid*, Princeton Architectural Press, New York, 2012,

Mike Brodie, *A Period of Juvenile Prosperity*, Twin Palms Publishers, 2013

Walker Evans, *Decade by Decade*, Hatje Cantz, 2010,

Walker Evans, *„Polaroids",* Scalo Publishers, October 15, 2001

Barbara Hitchcock, *From Polaroid to Impossible: Masterpieces of Instant Photography*, Hatje Cantz, 2011,

Barbara Hitchcock, Innovation Imagination: 50 Years of Polaroid Photography, Harry N. Abrams, 1999,

Barbara Hitchcock, Barbara, Steve Crist, *The Polaroid Book: Selections from the Polaroid Collections of Photography*. Köln: Taschen, 2005,

Andre Kertesz, *„The Polaroids",*W. W. Norton & Company, October 30, 2007

Mary-Kay Lombino, *The Polaroid Years: Instant Photography and Experimentation*, Prestel, 2013,

Mark Olshaker, *The Instant Image: Edwin Land and the Polaroid experience*, Stein and Day, 1978,

Naomi Rosenblum, *Historia Fotografii Światowej*, Baturo Grafis Projekt, Bielsko Biała, 2005,

Dash Snow, *Polaroids*, Peres Projects, Berlin/Los Angeles, 2009

Joel Sternfeld, *iDubai*, Steidl, 2010

Jerry L. Thompson, *The Last Years of Walker Evans*, Thames & Hudson, 1997,

_____

New York Magazine, Sep 23, 2012

The Wall Street Journal. Retrieved 9 September 2013

_____

www. androidphotoawards.com

www.apnewsarchive.com

www.forbes.com

www.instagram.com

www. impossibleproject.com

www.ippawards.com

www.kickstarter.com

www.library.ryerson.ca

www.mobilephotoawards.com

www.nytimes.com

www.telegraph.co.uk

www.timedispatch.com

www.vice.com

www.wikipedia.org

www.wired.co.uk

www.theguardian.com